

ואחוזתו ושאר העריות. מעתה יש לך לומר מה בעילת אשת איש או שאר עריות שייכא גבי אשה עד שתהרג ואל תעבור, כלום שייך איסור זה אלא באיש שהוא הבועל, אם כן חזרה הבעילה לאשה כשאר כל האיסורין שבתורה שיעבור ואל יהרג פליאה דעת ממני (ט) ע"כ ד"ת (י).

(ז) מרי דוראי. פי' אדון המקום שאני דר בו:

(ז) דילמא דמא דחברך סומק טפי. פירוש (כ) וכיון שדמו יותר אדום (ז) יחיה יותר ויקיים מצוות ויעשה רצונו של הקב"ה יותר על ידי החיים. וא"ת כיון שהדבר ספק יהרוג אותו ואל יהרג הוא י"ל שב ואל תעשה שאני שהאדם יש לו למנוע מלעשות שום עבירה בידים. ורש"י ז"ל פירש שהטעם הוא שאין לו להרגו, ואע"פ שיש בדבר ספק, לפי שעיקר האמונה היה שעל כל המצוות כולן יהרג ואל יעבור, אלא שהתורה הקפידה עליו ואמרה (ח) וחי בהם ודרשינן (נ) וחי בהם ולא שימות בהם, ומכאן אמרו חכמים שעל כל העבירות שבתורה יש לו לעבור ואל יהרג כדי שיחיה חוץ מע"ז ג"ע וש"ד, ועכשיו כיון שאומרים לו הרוג חברך אין כאן וחי בהם שהרי המת לפנינו, א"כ נחזור לעיקר האמונה שעל כל המצוות יש לו ליהרג ואל יעבור. וזה כפתור ופרת: מעתה נפרש הרבר איך הוא, אם יאמר לו הגוי לך והרוג את פלוני, ואם לאו אותך נהרוג, אע"פ שיש כח ביד הגוי להרגו, יש לו להניח עצמו ליהרג ואל יהרגנו דדילמא דמא דחבריה סומק טפי. ויחיה יותר ויקיים מצוותי של הקב"ה: יזה דוקא כשאומר לו לך והרגנו, ואם לאו אותך הרגתי ואותו החייתי, אז ודאי אין לו להרגו, אבל אם אומר הרוג אותו ואם לאו אותו ואותך הרגתי, כיון שהוא מוכתב למלכות וא"י שינצל, יהרגנו ואל יהרג, כדאמרינן בתוספתא, (ט) שיירא שהיתה עוברת ופגעו בהן לסטים ואמרו להון הבון חד מנכון, ואי לא קטילנא לכולכון יתקטלון ולא ימסרון נפשא חדא מישראל. פרטו להון דומיא דשבע בן בכרי ימסרון ולא יתקטלון: ונראה שאם אינו מחויב למלכות שקודם יש להם ליהרג כולם מלמסור אותו ואע"פ שמפרשים אדם ידוע. שלא התיר בתוספתא אלא דומיא דשבע בן בכרי שהיה מחויב למלכות. וצ"ע, ד"ת. (ע)

אח"ח 2035316

(ד) גזרקי דערלה. פירוש שומר לפרי והוא אסור מן התורה דכתיב (פ) וערלתם את פריו את לרבות הטפל לפריו:

(ד) מידי דרך הנאתן קא עבידנא, שאין דרך הנאת הזיתים אלא לאחר שמתבשלים ויוצא שמן בבית הבד, אבל הוא היה עושה בעוד שהיה מעורב הפסולת עם השמן שבהן.

הגהות המו"ל

(ט) הדברים צ"ב.	(ח) ויקרא י"ח פסוק ה.
(י) ר"ת: עד כאן דברי תלמיד.	(נ) סנהדרין ע"ד ע"א.
(כ) עיין ביד רמ"ה לסנהדרין דף ע"ד	(ס) עיין בירושלמי תרומות פרק ה משנה י"ב.
ד"ה עריות.	(ע) דברי תלמיד.
(ז) לפי זה היה נראה דמותר להרוג את	(פ) ויקרא י"ט פסוק כ"ג.
הטרפה אם אומרים לו הרוג או תיהרג,	
וצ"ע.	